

နိုင်ငံတော်၏စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဒေသတွင်းစားနပ်ရိက္ခာနှင့်သောက်သုံးရေ ဖူလုံရေး တို့အတွက် ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနမှ စီမံဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

ကမ္ဘာ့လူဦးရေမှာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တိုးတက်လာလျက်ရှိသဖြင့် လူသားတို့ရှင်သန် ရပ်တည်ရေးအတွက် စားဝတ်နေရေးလိုအပ်ချက်များလည်း ပိုမိုများပြားလာလျက်ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံများစွာတွင် လူသားတို့အတွက် လိုအပ်သော အာဟာရပြည့်ဝသည့် စားနပ်ရိက္ခာများဖူလုံအောင် ထုတ်လုပ် နိုင်ရေးအတွက် အထူးအားထုတ်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ လူဦးရေ တိုးတက်များပြားလာ သည်နှင့်အမျှ စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှုအပိုင်းမှာလည်း လိုက်လျောညီထွေစွာ တိုးတက်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် ခြင်းလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရေသည်မရှိမဖြစ်သော အဓိကအကျဆုံး အခြေခံလိုအပ် ချက်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် ရေသည်လူသားများနှင့်အခြားသက်ရှိများ၊ အပင် များအတွက် အဓိကအရေးကြီးဆုံး အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ လူသားများ၏ စားဝတ်

နေရေးကိစ္စရပ်အားလုံးအတွက် ရေကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သုံးစွဲနေကြရပါသည်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ တိုးတက်များပြားလာခြင်း၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားလာခြင်းတို့ကြောင့် ကောက်ပဲသီးနှံများနှင့် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး ကို ပိုမိုစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေသဖြင့် ရေသုံးစွဲမှုသည် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တိုးတက်မြင့်မားလာခဲ့သော်လည်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ ရေချိုများ (Fresh Water) သည် လူများ၏ အဆင်အခြင်မဲ့ လုပ်ဆောင်မှုများကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှု၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုများ ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တစ်စတစ်စလျော့နည်းလာလျက်ရှိပါသည်။

ကမ္ဘာ့မြေမျက်နှာပြင်၏ (၇၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကို ရေထုမှ ဖုံးလွှမ်းထားသဖြင့် ရေအရင်းအမြစ်ပမာဏများပြားစွာရှိသည်ဟု သာမန်အားဖြင့် ထင်မြင်ယူဆနိုင်သော်လည်း အမှန်တကယ်မှာ အဆိုပါကမ္ဘာ့ရေထုတွင် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများရှိ ရေငန်များက (၉၆.၅) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ဖြစ်ပြီး၊ လူသားများသုံးစွဲနိုင်သော ရေချို (Fresh Water) ပမာဏမှာ (၃.၅) ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာရှိပါသည်။ ယင်းပမာဏထဲတွင်လည်း ရေခဲမြစ်များ၊ ရေခဲတောင်များရှိ ရေများကိုချက်ချင်းသုံးစွဲ၍ မရနိုင် သောကြောင့် အမှန် တကယ်သုံးစွဲ၍ ရနိုင်သည့်ပမာဏမှာ (၂) ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြားကမ္ဘာ့နိုင်ငံများထက် ရေချိုသယံဇာတများစွာ ပေါများသော်လည်း လွန်ခဲ့သည့်ဆယ်စုနှစ်ကာလအတွင်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် မိုးခေါင်ပြီး ပူပြင်းခြောက်သွေ့ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းဘေးအန္တရာယ်များကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်ကာလတွင်လည်း တွေ့ကြုံခံစားရနိုင်မည့် အခြေအနေဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏သက်ရောက်မှုကြောင့် မုတ်သုန်အဝင်နောက်ကျ၍ အထွက်စောပြီး မုတ်သုန်ကာလတိုတောင်းခြင်း၊ ရေချိုအရင်းအမြစ်များတွင် မိုးရွာသွန်းမှုနည်းပါးလာခြင်းကြောင့် မြေပေါ်ရေပမာဏ လျော့ကျလာခြင်း၊ မြေအောက်ရေခန်းခြောက်လာခြင်းစသည်ဖြင့် ရေလုံခြုံမှု (Water Security) လျော့ပါးလာပြီဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ဒေသတွင်းသောက်သုံးရေရရှိရေးလုပ်ငန်းများ၊ စိုက်ပျိုးပြီးသီးနှံများ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှု ကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုမရှိစေရေးအတွက် ရေကြီးရေလျှံမှု လျော့ပါးသက်သာစေရေး လုပ်ငန်းများ ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာတွင် ဒေသ၏လိုအပ်ချက်အရ ရိုရင်းစွဲရေအရင်းအမြစ်သယံဇာတများ တည်ရှိမှုအပေါ် မူတည်၍ စီမံဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လက်ရှိရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်များကြောင့် မိုးခေါင်ပြီး ပူပြင်းခြောက်သွေ့သောဒေသများနှင့် မိုးများသော်လည်း ပင်လယ်ရေ ဝန်နှင့်ထိတွေ့နေသော ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ သောက်သုံးရေရှားပါးခက်ခဲမှု မဖြစ် ပေါ်စေရေးအတွက် မိုးရာသီကာလအတွင်း ရွာသွန်းသောမိုးရေများကို ထိရောက်အကျိုးရှိစွာ သိုလှောင်သုံးစွဲနိုင်ရေး အတွက်လည်းကောင်း၊ ရေကြီးရေလျှံမှု သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မှ ကာကွယ် နိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း အောက်ဖော်ပြပါနည်းလမ်းပေါင်းစုံဖြင့် စီမံဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

- (က) ရရှိနိုင်သမျှသော ရေအရင်းအမြစ်များအား စူးစမ်းလေ့လာ၍ ရေလှောင်တံအသစ် များ တည်ဆောက်ခြင်း။
- (ခ) ဌာနမှ တည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းထားသည့် ရေလှောင်တံ၊ ရေလွှဲဆည်၊ ကန်၊ ရေတံခါး များနှင့် ဒေသမှတည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းထားသော ဆည်/ ကန်/ ရေတံခါးများ၌ မိုးရာသီ တွင် ရွာသွန်းသောမိုးရေများအား စနစ်တကျ ထိန်းညှိသိုလှောင်ခြင်း။
- (ဂ) ရေကြီးရေလျှံမှုဘေးအန္တရာယ်မှ ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက် ရေဘေးကာကွယ် ရေးတာနှင့် ရေငန်တားတာများပြုပြင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ချောင်းကော၊ မြောင်းကော နှင့် ရေနုတ်မြောင်းများတူးဖော်ခြင်း။

သီကီရ်ရေလှောင်တံ

ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ဒေသလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ ရရှိနိုင်သည့် ရေအရင်းအမြစ်များကို ဖော်ထုတ်အသုံးချကာ အနာဂတ်ရှေးပေးပါးလာနိုင်မှု အခက်အခဲအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် မိုးရေကိုအရန်သင့်သိုလှောင်ထိန်းသိမ်းထားပေးနိုင်မည့် တန်ဖိုးကြီးမားသော အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြစ်သည့် ရေလှောင်တံပေါင်း (၂၄၆) ခု၊ ရေလွှဲဆည် (၁၄၄) ခု၊ ကန် (၇၂) ခု၊ ရေတံခါး (၁၉၉) ခု၊ မြစ်ရေတင်လုပ်ငန်း (၂၁၉) ခု တို့အား တည်ဆောက်ပေးထားပြီး ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်၍ ဆည်ရေသောက်စနစ်များကိုလည်း ထည့်သွင်း တည်ဆောက်ကာ ရေပေးဝေလျက်ရှိသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဒေသတွင်း သောက်သုံးရေအတွက် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိလုံခြုံစိတ်ချစေနိုင်လျက်ရှိပါသည်။

ထီးတော်မိုးမြစ်ရေတင်လုပ်ငန်း

ထို့အပြင်နိုင်ငံအနှံ့တွင် ဒေသမှတည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းထားသည့် ဆည်၊ ကန်များကို လည်း လိုအပ်သလို ပြုပြင်တူးဖော်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနမှ

တည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းထားသော ရေလှောင်တံ၊ ရေလွှဲဆည်၊ ကန်နှင့် ရေတံခါး (၆၆၁) ခုမှ စိစစ်ပြီးအကျိုးပြုဧရိယာ (၁.၁၄၇) ဟက်တာသန်း၊ မြစ်ရေတင်လုပ်ငန်း (၂၁၉) ခုမှ စိစစ်ပြီးအကျိုးပြုဧရိယာ (၀.၁၁၀) ဟက်တာသန်းနှင့် စက်ရေတွင်း (၂၅၃၃၈) တွင်းမှ စိစစ်ပြီးအကျိုးပြုဧရိယာ (၀.၁၀၂) ဟက်တာသန်း စုစုပေါင်းဆည်ရေသောက်စနစ်ဖြင့် ရေသွင်းစိုက်အကျိုးပြုဧရိယာ (၁.၃၅၉) ဟက်တာသန်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ရေတံခါးများမှနေ၍ ရေဘေးကာကွယ်ပြီး အကျိုးပြုနိုင်သောဧရိယာမှာ (၀.၁၃၉) ဟက်တာသန်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင်နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း၌ ရေဘေးကာကွယ်ရေးတာ (၁၀၂) ခုနှင့် ရေငန်တားတာ (၁၂၉) ခုကို တည်ဆောက်ထိန်းသိမ်း ထားပြီး လယ်မြေ (၁.၁၁၀) ဟက်တာသန်းခန့်နှင့် မြို့ရွာများ ရေဘေး ကာကွယ်ရေးအတွက် အကျိုးပြုလျက်ရှိသည့်အပြင် ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုဘေးအန္တရာယ်မှ လျော့ပါး သက်သာစေရေးအတွက် လက်တွေ့ကာကွယ်နိုင်သည့် ရေကြီးမှု ကာကွယ်ရေး အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းခြင်း (Structural Measures) နှင့် ရေကြီးမှု ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း (Non-structural Measures) စသည့်လုပ်ငန်း စဉ်များကို တတ်နိုင်သမျှ ဟန်ချက်ညီ အောင် စီမံဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနမှ ထိန်းသိမ်းထားသော တာတမံများစာရင်း (၂၀၂၃-၂၀၂၄)

စဉ်	ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး	ရေးဘေးကာကွယ်ရေးတာ			ရေငန်တားတာ			စုစုပေါင်း			မှတ်ချက်
		ခုရေ	အလျား (ကီလိုမီတာ)	ရေဘေး ကာ ကွယ် ဧရိယာ (ဟက်တာ)	ခုရေ	အလျား (ကီလိုမီတာ)	ရေဘေး ကာ ကွယ် ဧရိယာ (ဟက်တာ)	ခုရေ	အလျား (ကီလိုမီတာ)	ရေဘေး ကာ ကွယ်ဧရိယာ (ဟက်တာ)	
၁	ကရင်ပြည်နယ်	၂	၂.၁၉	၉၆၀	-	-	-	၂	၂.၁၉	၉၆၀	
၂	စစ်ကိုင်းတိုင်း	၂	၈၁.၆၆	၁၇၀၅၆	-	-	-	၂	၈၁.၆၆	၁၇၀၅၆	
၃	တနင်္သာရီတိုင်း	-	-	-	၁၄	၈၇.၄၂	၄၆၁၃	၁၄	၈၇.၄၂	၄၆၁၃	
၄	ပဲခူးတိုင်း	၃၉	၆၃၀.၀၆	၂၀၈၇၈၀	-	-	-	၃၉	၆၃၀.၀၆	၂၀၈၇၈၀	
၅	မန္တလေးတိုင်း	၂	၁၇.၆၉	၂၂၈၆	-	-	-	၂	၁၇.၆၉	၂၂၈၆	
၆	နေပြည်တော်	၅	၂၃.၆၆	၄၄၈၃	-	-	-	၅	၂၃.၆၆	၄၄၈၃	
၇	မွန်ပြည်နယ်	-	-	-	၁၈	၈၃.၆၄	၈၃၁၁	၁၈	၈၃.၆၄	၈၃၁၁	
၈	ရခိုင်ပြည်နယ်	-	-	-	၃၂	၃၁၂.၃၉	၃၀၃၁၉	၃၂	၃၁၂.၃၉	၃၀၃၁၉	
၉	ရန်ကုန်တိုင်း	၂၂	၁၈၀.၇၀	၃၃၃၉၅	၂၇	၄၇၁.၆၇	၁၀၀၅၁၉	၄၉	၆၅၂.၃၇	၁၃၃၉၁၄	
၁၀	ရှမ်းပြည်နယ်	၁	၆၅.၉၈	၁၂၁၉	-	-	-	၁	၆၅.၉၈	၁၂၁၉	
၁၁	ဧရာဝတီတိုင်း	၂၉	၁၁၈၈.၆၀	၅၅၀၈၉၇	၃၈	၁၀၂၉.၄၁	၁၄၇၁၁၈	၆၇	၂၂၀၈.၀၁	၆၉၈၀၁၅	
		၁၀၂	၂၁၉၀.၅၄	၈၁၉၀၇၆	၁၂၉	၁၉၈၄.၅၃	၂၉၀၈၈၀	၂၃၁	၄၁၇၅.၀၇	၁၁၀၉၉၅၆	

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ လျင်မြန်စွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ် (၅) ရပ်အနက်မှ အဓိကကျသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သော သမားရိုးကျလယ်ယာ စိုက်ပျိုးမှုပုံစံမှ အဆင့်မြင့်လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြုပြင်ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းအား ဆည်မြောင်း နှင့် ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ အခြားဌာနများနှင့်ပူးပေါင်း၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသဖြင့် စနစ်ကျ၍ ထိရောက်ကောင်းမွန်သော ဆည်ရေပေးဝေရေးစနစ်ရှိခြင်း၊ ရေသွင်းရေထုတ်စနစ် ပြည့်စုံကောင်းမွန်ခြင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးတွင် ခေတ်မီစက်မှုလယ်ယာစက်ကိရိယာများဖြင့် လွယ်ကူစွာအသုံးပြုနိုင်ပြီး သွင်းအားစုနှင့် လယ်ယာ ထုတ်ကုန်များ လျင်မြန်စွာသယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်ခြင်း စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခံစားနေရပြီ ဖြစ်သောကြောင့်

တောင်သူလယ်သမား များအနေဖြင့် အဆင့်မြင့်လယ်ယာမြေ ဖော်ထုတ်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင် အင်တိုက်အားတိုက် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောက်ရွက်လျက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် အဓိက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ နိုင်ငံတော်၏စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက် မြှင့်မားစေရေးအတွက် အဓိကအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဒေသတွင်း စားနပ်ရိက္ခာနှင့် သောက်သုံးရေဖူလုံရေးအတွက်လည်း အရေးကြီးသည့်ကဏ္ဍမှ စီမံဆောင်ရွက်ပေး နိုင်လျက်ရှိပါသည်။